

Ondanks eurosceptis: NEDERLANDERS WILLEN GEEN NEXIT

Persbericht I&O Research

14 maart 2016

VVD en PVV grootste partijen

- Op dit moment zou de VVD 27 zetels halen, op de voet gevolgd door de PVV (25 zetels). Rekening houdend met statistische nauwkeurigheidsmarges (2 à 3 zetels) zijn beide partijen in de race om de grootste partij in de Tweede Kamer te worden (als er op dit moment verkiezingen zouden zijn).
- Zes op de tien Nederlanders (62 procent) zijn ontevreden over het kabinet-Rutte II. Hier is het afgelopen jaar weinig ontwikkeling in te zien.
- Net als in januari zijn aanhangers van de SP, PVV en 50 Plus het minst tevreden over wat het kabinet in de afgelopen jaren heeft gedaan.

Sceptis Europese Unie breed gedragen...

- Zeven op de tien Nederlanders zijn sceptisch over het functioneren van de Europese Unie. Drie op de tien kiezers (30 procent) zijn 'helemaal niet tevreden' over wat de instellingen van de EU de afgelopen jaren hebben gedaan. Nog eens 39 procent is 'niet erg tevreden'. Een op de vijf kiezers (19 procent) is tamelijk tevreden. Er zijn nauwelijks kiezers die zeer tevreden zijn.
- Het aandeel kiezers dat tamelijk tot zeer tevreden is, varieert van 2 procent (PVV) tot 40 procent (PvdA). Bij alle partijen is de groep die 'niet erg' of 'helemaal niet' tevreden is, groter.
- De tevredenheid over de EU hangt in sterke mate samen met wat Nederlanders vinden van het kabinet-Rutte II.

... maar Nederlanders willen geen Nexit

- Hoewel er aanzienlijke sceptis is ten aanzien van de EU hoeven Nederlanders per saldo geen referendum over de vraag of Nederland lid moet blijven van de EU. Een derde (33 procent) is voorstander van zo'n referendum, 49 procent is hierop tegen.
- Niettemin: als er een referendum over het EU-lidmaatschap van Nederland zou komen, zou de opkomst hoog zijn (72 procent zou 'zeker' stemmen).
- Twee derde (67 procent) wil dat Nederland in de EU blijft, terwijl 22 procent vindt dat Nederland uit de EU moet gaan. Een op de tien kiezers (11 procent) weet het niet.

Dit blijkt uit landelijk representatief onderzoek van I&O Research onder 2.388 (februari) en 2.510 (maart) Nederlanders van 18 jaar en ouder.

Bij overnemen van deze resultaten altijd de bron I&O Research vermelden.

Meer informatie

Voor meer informatie kunt u contact opnemen met:

- Peter Kanne (06-31943707)
- Laurens Klein Kranenburg (053-4825025)

VVD en PVV virtueel de grootste partijen

Als er vandaag verkiezingen voor de Tweede Kamer zouden worden gehouden, haalt de VVD 27 zetels, op de voet gevolgd door de PVV (25 zetels). Op enige afstand volgen PvdA (19), SP (16), CDA (16) en D66 (16). GroenLinks staat stabiel op 14 zetels.

Tabel 1

Als er vandaag verkiezingen voor de Tweede Kamer zouden worden gehouden, op welke partij zou u dan stemmen? (exclusief blanco, ongeldig, weet ik niet en wil ik niet zeggen)

	TK ¹	PEILING							VERSCHIL	
	Zetels	Zetels							Zetels	Zetels
	Sept 2012	Maart '15	Juli '15	Sept. '15	Dec. '15	29 jan. '16	8 feb. '16 ²	7 mrt. '16	+/- t.o.v. feb.	+/- t.o.v. TK 2012
VVD	41	24	28	29	27	26	26	27	+1	-14
PvdA	38	18	16	18	17	15	17	19	+2	-19
PVV	15	21	17	20	24	27	26	25	-1	+10
SP	15	19	21	18	17	16	16	16	0	+1
CDA	13	17	16	18	17	17	15	16	+1	+3
D66	12	25	20	15	17	18	16	16	0	+4
ChristenUnie	5	6	5	5	6	6	6	6	0	+1
GroenLinks	4	7	13	11	13	14	14	14	0	+10
SGP	3	4	3	3	4	4	4	3	-1	0
PvdD	2	4	5	4	4	3	5	4	-1	+2
50 Plus	2	5	6	9	4	4	5	4	-1	+2
VNL	-	-	0	0	0	0	0	0	0	-
Totaal	150	150	150	150	150	150	150	150		

¹ Geen rekening gehouden met opstappen Kamerleden PVV, PvdA en 50 Plus.

² Nog niet eerder gepubliceerd.

Tabel 2

Zetelpeiling Tweede Kamer maart 2015 – maart 2016 (% van de stemmen)
(exclusief blanco, ongeldig, weet ik niet en wil ik niet zeggen)

	PEILING TK – I&O						
	%						
	Maart '15	Juli '15	Sept. '15	Dec. '15	Jan. '16	8 feb. '16	7 mrt. '16
VVD	15,9	18,3	18,8	17,6	16,9	17,0	18,0
PvdA	12,0	10,5	12,0	11,1	9,7	11,5	12,4
PVV	13,7	11,4	13,1	15,6	17,6	16,9	16,2
SP	12,5	13,4	12,2	11,2	10,7	10,7	10,9
CDA	11,1	10,4	11,6	11,2	10,9	9,8	10,6
D66	16,4	13,2	9,9	11,1	12,1	10,3	10,4
ChristenUnie	4,2	3,8	3,8	4,2	4,4	4,2	3,9
GroenLinks	4,8	8,4	7,7	8,9	9,2	9,4	9,0
SGP	2,6	2,4	2,1	2,7	2,6	2,8	2,5
PvdD	3,0	3,5	2,8	2,9	2,6	3,4	2,9
50 Plus	3,3	4,0	5,9	2,9	2,9	3,6	3,1
VNL	-	0,6	0,0	0,4	0,3	0,0	0,0
Totaal	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

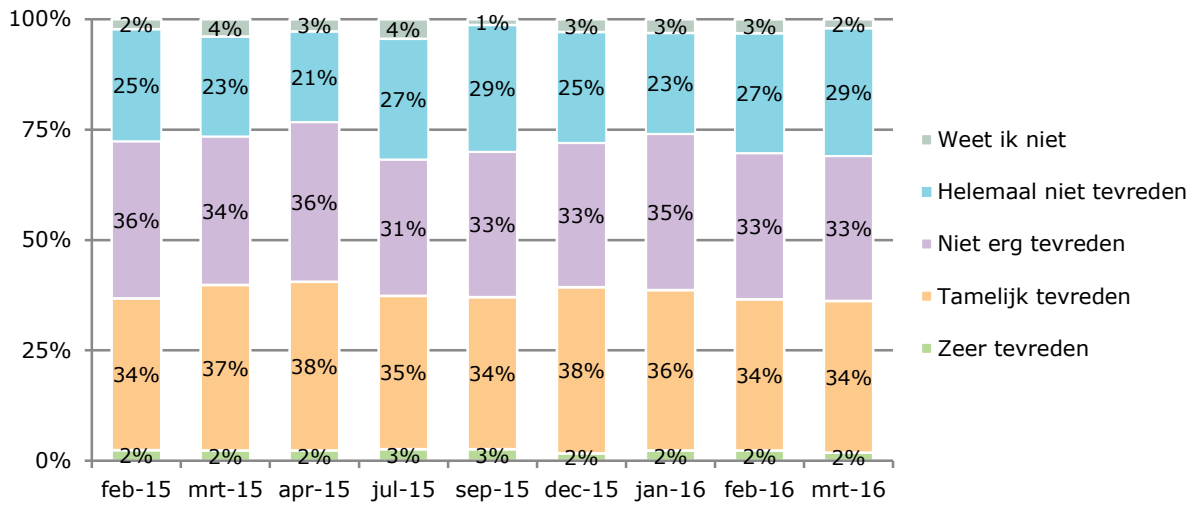
Zes op de tien Nederlanders ontevreden over kabinet-Rutte II

Nederlanders zijn in meerderheid ontevreden over wat het kabinet-Rutte II de afgelopen jaren heeft gedaan. In maart is 62 procent van de Nederlanders 'niet erg' of 'helemaal niet' tevreden met het kabinet. Grofweg zijn steeds ongeveer zes op de tien kiezers ontevreden over het huidige kabinet (zie figuur 1).

Kiezers van de VVD (81 procent) zijn het meest tevreden over de prestaties van het kabinet in de afgelopen jaren. Ook een meerderheid van de PvdA- en D66-kiezers (respectievelijk 63 en 53 procent) is hierover te spreken. Onder de aanhang van de SP, PVV en 50 Plus daarentegen is de waardering voor het kabinet het kleinst (figuur 2). Ook in januari waren aanhangers van deze drie partijen het minst tevreden.

Figuur 1

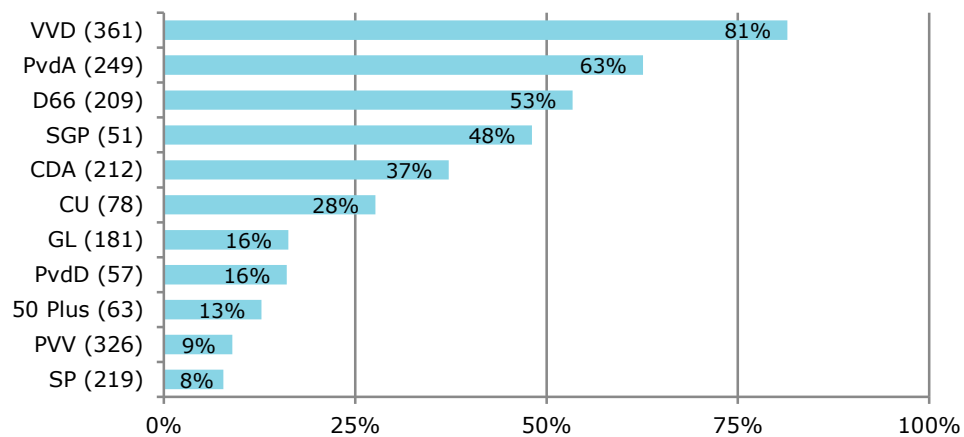
Hoe tevreden of ontevreden bent u in het algemeen met wat het huidige kabinet-Rutte (VVD, PvdA) in de afgelopen jaren heeft gedaan? (februari 2015 – maart 2016)

Figuur 2

Tevredenheid over kabinet-Rutte II naar huidige politieke voorkeur

(% zeer/tamelijk tevreden, met tussen haakjes het aantal respondenten)

Zeven op de tien Nederlanders sceptisch over functioneren EU

Aan Nederlanders is ook gevraagd hoe (on)tevreden zij zijn met wat de instellingen van de Europese Unie (EU), zoals de Europese Commissie en het Europees Parlement, in de afgelopen jaren hebben gedaan.³ Circa een op de vijf Nederlanders (19 procent) is tamelijk tevreden met het functioneren van de EU. De grootste groep (39 procent) is hierover 'niet erg tevreden'. Drie op de tien kiezers zijn helemaal niet tevreden met wat de instellingen van de EU in de afgelopen jaren hebben gedaan.

Er bestaat een sterke samenhang tussen de tevredenheid over het kabinet-Rutte II en de instellingen van de EU.⁴ Van de Nederlanders die 'helemaal niet tevreden' zijn met het kabinet is 70 procent ook helemaal niet tevreden over de (instellingen van de) EU. Dit zijn voornamelijk kiezers van de PVV, SP en 50 Plus.

De tevredenheid over de EU is het grootst onder kiezers van de PvdA (40 procent is zeer tot tamelijk tevreden), VVD (30 procent) en D66 (29 procent). Niettemin is de groep die 'niet erg' of 'helemaal niet' tevreden is ook bij deze partijen in omvang groter.

PVV-aanhangers zijn duidelijk het minst tevreden over het functioneren van de EU: slechts 2 procent is tevreden, tegenover 75 procent 'helemaal niet tevreden'.

Tabel 3

Tevredenheid over kabinet-Rutte II en Europese Unie

	KABINET-RUTTE II (NL)	INSTELLINGEN EU
Zeer tevreden	2%	0%
Tamelijk tevreden	34%	19%
Niet erg tevreden	33%	39%
Helemaal niet tevreden	29%	30%
Weet ik niet	2%	12%
TOTAAL	100%	100%

Tabel 4

Tevredenheid EU naar tevredenheid kabinet-Rutte II (exclusief weet ik niet)

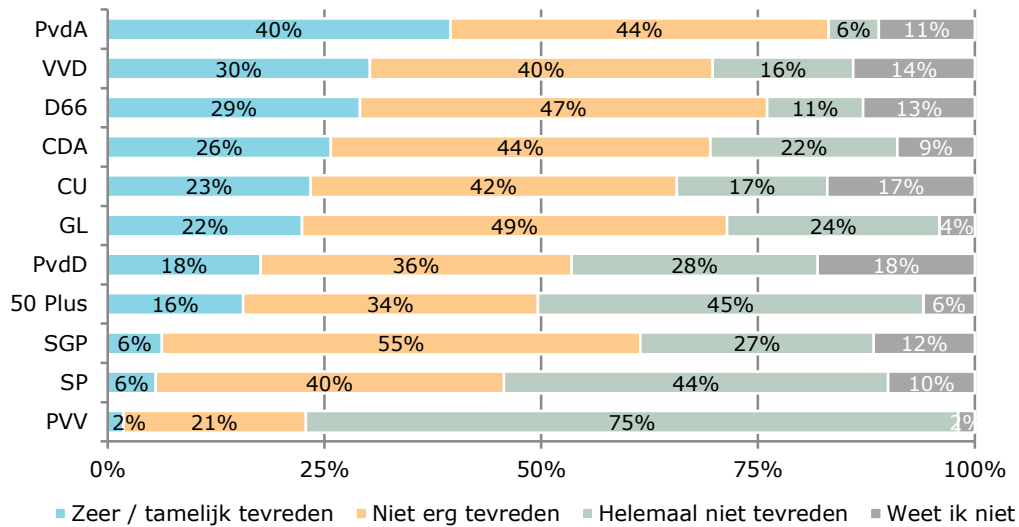
		TEVREDENHEID MET KABINET-RUTTE II			
		Zeer / tamelijk tevreden	Niet erg tevreden	Helemaal niet tevreden	Totaal
TEVREDENHEID MET EUROPESE UNIE	Zeer / tamelijk tevreden	45%	14%	5%	22%
	Niet erg tevreden	45%	61%	25%	44%
	Helemaal niet tevreden	10%	24%	70%	34%
	Totaal	100%	100%	100%	100%
N	765	728	699	2193	

³ De tevredenheid over de EU is als volgt uitgevraagd: "En hoe tevreden of ontevreden bent u in het algemeen met wat de instellingen van de Europese Unie (bijv. de Europese Commissie, de Raad van Ministers, het Europees Parlement) in de afgelopen jaren hebben gedaan?"

⁴ Ook in statistische zin is de samenhang sterk: Kendall's tau-b = 0,513, N = 2192 (exclusief weet ik niet), P < 0,001.

Figuur 3

Tevredenheid over instellingen EU naar huidige politieke voorkeur (%)

EU-lidmaatschap Nederland hoeft niet in een referendum te worden voorgelegd...

Hoewel er aanzienlijke scepsis is ten aanzien van de Europese Unie, hoeven Nederlanders per saldo geen referendum over de vraag of Nederland lid moet blijven de EU. Een derde (33 procent) is voorstander van zo'n referendum, de helft (49 procent) is hierop tegen. De rest neemt een middenpositie in of weet het niet.

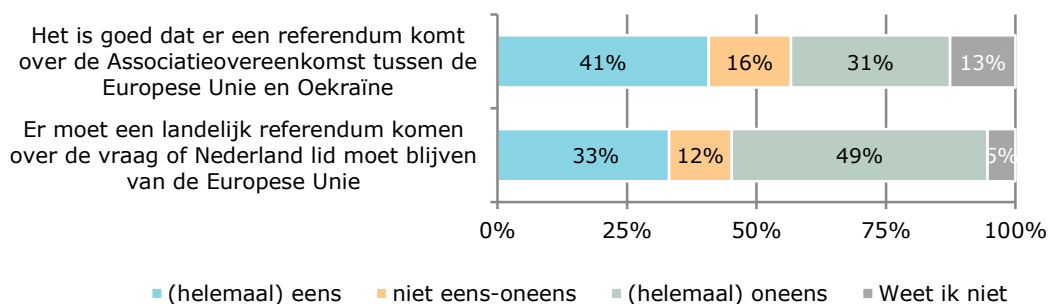
Ter vergelijking: per saldo zijn Nederlanders wel voorstander van het Oekraïne-referendum op 6 april aanstaande: 41 procent vindt het goed dat dit referendum wordt georganiseerd, terwijl 31 procent hiervan geen voorstander is.

... maar meerderheid zou wel naar de stembus gaan en wil dat Nederland in de EU blijft

Niettemin: als er een referendum zou komen over het Nederlandse lidmaatschap van de EU zou 72 procent 'zeker' gaan stemmen, tegen 37 procent bij het Oekraïne-referendum. Twee derde (67 procent) wil dat Nederland in de Europese Unie blijft, terwijl 22 procent vindt dat Nederland uit de EU moet gaan. Een op de tien kiezers (11 procent) weet het niet.

Figuur 4

Houding ten aanzien van Oekraïne-referendum en mogelijk referendum EU-lidmaatschap Nederland (%)

Onderzoeksverantwoording

Peiling in maart

De vierde meting is uitgevoerd tussen vrijdag 4 maart en maandag 7 maart 2016. Aan deze meting namen 2.510 Nederlanders (18+) uit het I&O Research Panel deel.

Peiling in februari

De derde meting is uitgevoerd tussen vrijdag 29 januari en maandag 8 februari 2016. Aan deze meting namen 2.388 Nederlanders (18+) uit het I&O Research Panel deel.

De onderzoeksresultaten zijn na herweging op leeftijd, geslacht, provincie en stemgedrag bij de Tweede Kamerverkiezingen van 2012 representatief voor alle Nederlandse inwoners (18+), voor wat betreft deze achtergrondkenmerken. De weging is uitgevoerd conform de richtlijnen van de Gouden Standaard.

I&O Research Panel

Het I&O Research Panel is geworven op basis van aselechte personen- en huishoudensteekproeven op traditionele manier (geen zelfaanmelding). De respondenten hebben geen financiële vergoeding gehad voor hun aanmelding voor het panel. Ook voor deelname aan dit onderzoek kregen respondenten geen vergoeding.

I&O Research

I&O Research is een maatschappelijk betrokken bureau voor beleids- en marktonderzoek. Het is onze missie bij te dragen aan beter onderbouwde keuzes van onze klanten, op basis van onderzoek en advies. Wij werken voor overheids- en non-profitorganisaties. I&O Research is de laatste jaren gegroeid tot het achtste marktonderzoeksbureau van Nederland. In de sector 'overheid & onderwijs' is I&O Research de nummer 1 (volgens de MarktOnderzoeksAssociatie, MOA). I&O Research heeft vestigingen in Amsterdam en Enschede.

I&O Research is lid van de MarktOnderzoeksAssociatie (MOA), maakt deel uit van de Research Keurmerk Groep en onderschrijft de internationale ICC/ESOMAR gedragscode voor markt- en sociaalwetenschappelijk onderzoek. I&O Research is ISO 9001 en ISO 20252 gecertificeerd. Het online onderzoekspanel (I&O Research Panel) is ISO 26362 gecertificeerd. Dit is de norm voor online en offline access panels.